

[Jensen-Stevns.]

Medlem for 1ste Kreds er dog formentlig valgt ind i dette Ting paa Tokammersystemet, ligesom vi Venstremænd er blevet det, og jeg maa fremdeles gaa ud fra, at det ærede 2det Medlem for 1ste Kreds er traadt ind i Forfatningskommissionen paa Tokammersystemets Grundlag. Det ser ikke ud til, at han hængte dette fra sig samtidig med, at han hængte Overfrakken fra sig i Entreen. Jeg maa opfatte Forfatningskommissionens Betænkning saadan, at det ærede 2det Medlem for 1ste Kreds endnu den 20. Januar 1938 stod paa Tokammersystemet og ansaa Bevarelse af dette for en folkelig og demokratisk Garanti over for Ensidigheder og Yderligheder. Det er de Udtryk, som i den nævnte Erklæring af 20. Januar 1938 blev fremsat af de konservative Medlemmer, og hvis det ærede 2det Medlem for 1ste Kreds havde holdt fast paa dette Standpunkt, saa havde vi utvivlsomt haft en helt anden Situation end den, som vi staar i nu.

Naar man spørger om Grunden til, at det ærede Medlem i Forening med Folketingsmand Christmas Møller og adskillige Partifæller har forladt dette deres tidligere Standpunkt, saa finder man i Forfatningskommissionens Betænkning flere Betragtninger desangaaende. For det første hedder det, at det, som det mere end noget andet gælder om i bevægede Tider som disse, er at skabe en handlehurtig Regering, og en saadan mener man altsaa ikke vil kunne skabes paa Grundlag af den nuværende Forfatning. Saa siger man fremdeles, at Magt og Ansvar skal følges ad. Det er egentlig disse to Ting, man anfører som Begrundelse.

Med Hensyn til Handlehurtigheden maa jeg blot have Lov at gøre den Bemærkning, at naar det drejer sig om et *coup de main*, er det meget godt at være handlehurtig, men det er ingenlunde alle Situationer, der klares paa den Maade, og det er f. Eks. min bestemte Anskuelse, at hvis de ledende Mænd i Spanien i Aarene 1934—35 havde været mindre handlehurtige, end de var, saa havde Forholdene i Dag i Spanien maaske ligget helt anderledes, end de nu gør.

Saa er der den anden Betragtning, at Magt og Ansvar skal følges ad. Jeg har imidlertid ikke i Forfatningskommissionens Betænkning faaet rigtig klart for mig, hvordan de Ord egentlig skal opfattes. Magt og Ansvar følges for saa vidt altid ad, men naar det særlig fremhæves, mener jeg næsten, at jeg kan skimte Meningen, og jeg har bl. a. lagt Mærke til en Udtalelse, som er fremsat i det andet høje Ting af Folketingsmand

Gregersen, som er en trofast Tilhænger af det foreliggende Grundlovsforslag. Han har aabenbart været inde paa tilsvarende Betragtninger. Jeg skal tillade mig at læse nogle Linier op af hans Tale, som staar i Folketingstidenden Sp. 3410. Det hedder dér:

„Ingen har jo indtil 1936 kunnet afgøre, om Forslag, der kom fra Regeringen, var Agitationsforslag til at samle Stemmer paa, men beregnet paa at blive nedstemt i Landstinget, eller ej, og det er ganske klart, at er der nogen, der har tjent ved denne Ordning, saa er det den nuværende Regering. Som sagt, det var svært for Vælgerne at afgøre, hvad der var ærlig Handling, og hvad der var politisk Spil. Derfor kunde Befolkningen, naar Valget kom, ikke dømme, og det er ulogisk at tale om Folkestyre, naar Betingelsen for at dømme ikke er til Stede.“

Det er en efter min Mening lidt formædelig Begrundelse, Folketingsmand Gregersen dér har givet for sin Tilslutning til det foreliggende Grundlovsforslag, men saa vidt jeg har kunnet se, har denne Begrundelse ikke fundet nogen Modsigelse i det andet høje Ting. Det, der har foresvævet Folketingsmand Gregersen ved Fremsættelsen af disse Udtalelser, har altsaa været dette, at nu skulde vi have en Grundlov, hvor Magt og Ansvar fulgtes ad. Men at det skulde være nødvendigt at gøre det paa den foreslaaede Maade, havde jeg ikke tænkt mig, maa jeg tilstaa.

Naar jeg saa tager det foreliggende Grundlovsforslag for mig, er der to Sæt Spørgsmaal, som jeg først og fremmest skal dvæle ved, de Spørgsmaal, som forekommer mig at være de egentlig afgørende Hovedspørgsmaal, naar man skal vurdere en Forfatning. Det første Spørgsmaal er dette: Hvor lægger Forfatningen den afgørende Magt, hvor ligger Magtens Tyngdepunkt, hvorfra udgaar Regeringsmagten? Det andet Spørgsmaal er dette: Hvilke Grænser sættes der i Forfatningen for denne Magt? Og saa er der yderligere Spørgsmaalet: Hvilke Rettigheder tilsikrer denne Forfatning Borgerne, og hvorledes haandhæves disse Rettigheder?

Med Hensyn til det første Spørgsmaal, Spørgsmaalet om Regeringsmagtens Udgangspunkt, bliver det som hidtil. Magtens Tyngdepunkt ligger paa Rigsdagen, men den nye Rigsdag vil formentlig blive en lille Smule rødere i Kuløren end den nuværende og vel ogsaa noget mere ivrig i Sindet. Valgretsaldere bliver jo nedsat til 23 Aar, og det nuværende Landsting vil savnes som